

ПРЕДЛОГ

На основу члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС” бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС и 44/14),

Влада доноси

УРЕДБУ О ПРОГЛАШЕЊУ СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ „БОРАЧКИ КРШ”

Члан 1.

Борачки крш се налази у југозападној Шумадији, између јужних огранака планине Рудник и северних огранака Котленика, ставља се под заштиту као природно добро од изузетног значаја, односно I категорије као споменик природе под именом „Борачки крш” (у даљем тексту: Споменик природе „Борачки крш”).

Члан 2.

Споменик природе „Борачки крш”, ставља се под заштиту како би се: очували репрезентативни примери стубасто лучених кварцлатита, који представљају изузетну геолошку и геоморфолошку вредност због свог степена очуваности након дуготрајне ерозије и ексхумације; очувале комбинације различитих геолошких, географских и микроклиматских околности које су допринеле да се на овом подручју развије карактеристична флора и фауна, од којих су многе врсте заштићене на основу националног законодавства; очувала значајно културно – историјска целина која се развијала у комбинацији са природним вредностима; очувао високог ниво квалитета предела. Значај са аспекта биодиверзитета истакнут је присуством 79 врста птица од чега је евидентирано 10 врста са додатка I Директиве о птицама, што ово подручје сврстава у потенцијална SPA односно Natura 2000 подручја, а то су: осичар *Pernis apivorus*, сиви соко *Falco peregrinus*, буљина *Bubo bubo*, водомар *Alcedo atthis*, црна жуна *Dryocopus martius*, сива жуна *Picus canus*, сеоски детлић *Dendrocopos syriacus*, средњи детлић *Dendrocopos medius*, шумска шева *Lullula arborea* ирусци сврчак *Lanius collurio*. На додатку II Бернске конвенције налазе се осичар *Pernis apivorus*, буљина *Bubo bubo* која припада категорији SPEC 3 врста птица у односу на европске потребе заштите и шумска шева *Lullula arborea* која припада категорији SPEC 2 врста птица у односу на европске потребе заштите.

На основу установљених вредности подручје Борачког крша заједно са Гружанским језером издвојено је као национално ИВА (Important Bird Area) подручје „Акумулација Гружа”.

На подручју Борачког крша евидентирано је осам врста херпетофауне које су заштићене на основу националног законодавства. Од тога је шумска корњача *Testudo hermanni*- према Црвеној књизи гмизаваца Србије са статусом рањива врста, а врста кратконоги гуштер *Ablepharus kitaibelii* са статусом угрожена врста.

Члан 3.

Споменик природе „Борачки крш”, обухвата део Рудничко – котленичке области, и налази се у југозападној Шумадији између Рудничких, Котленичких и Гледићких планина на територији општине Кнић и обухвата катастарске општине Борач.

Површина Споменик природе „Борачки крш” износи 68, 22 ha, од чега је 54, 35 ha (79,67%) у државном власништву, 12,89 ha (18,89%) у приватном власништву, а 0, 98 ha (1,43%) у црквеном власништву, II степеном обухваћено цело заштићено подручје Споменик природе „Борачки крш”.

Опис границе и графички приказ Споменика природе „Борачки крш”, дати су у Прилогу – Опис границе и графички приказ Споменика природе „Борачки крш”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Споменика природе „Борачки крш”, утврђује се режими заштите II степена, на коме се спроводи активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности, које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе забрањује се и:

- 1) промена и реконструкција постојеће морфологије терена;
- 2) експлоатација минералних сировина;
- 3) извођење земљаних, шумарских и других радова који могу нарушити темељне вредности природног добра;
- 4) извођење геолошких истраживања која подразумевају израду истражних објеката (бушотина, раскопа, бразди, истражних етажа, као и израда подземних рударских просторија);
- 5) узимање петролошког материјала, осим за потребе научних истраживања;
- 6) формирање депонија (јаловина, комунални, индустријски и други отпад, као и вишка земље са откопа) и спаљивање отпада;
- 7) промена намене површина;
- 8) изградња енергетских објеката;
- 9) изградња инфраструктурних објеката електронских комуникација (антенска постројења радио телевизијских предајника, предајници мобилне телефоније, као и других објеката високоградње који нарушавају визуелни интегритет простора);
- 10) изградња надземних и подземних линијских инфраструктурних објеката (електроенергетски водови, жичаре и сл.);
- 11) извођење свих других радова којима се могу нарушити примарне природне и амбијенталне вредности, а посебно станишта заштићених врста фауне (нпр. постављање рефлектора или друге врсте осветљења);
- 12) уређивање простора и/или извођење радова и активности који могу да наруше утврђена својства, статичку безбедност и намену објеката са статусом непокретних културних добара;
- 13) коришћење и уништавање строго заштићених врста биљака, животиња и гљива и предузимање активности којима би се могла угрозити њихова станишта;

- 14) коришћење техничких средстава која могу оштетити или уништити примерке заштићених врста, односно њихова станишта и њихово сакупљање изван прописаног периода;
- 15) постављање табли и других обавештења на стаблима;
- 16) сеча која није у складу са плановима газдовања шумама;
- 17) одношење стеље, лисника и земљишта са површина под шумама;
- 18) фрагментација шумског комплекса;
- 19) промена вегетацијског састава без претходне сагласности надлежних установа заштите природе и културних добара;
- 20) уништавање гнезда птица и активности које доводе до узнемиравања птица у периоду размножавања (март-јул);
- 21) исушивање локалних бара и мањих водених површина.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) спровођење активности у циљу заштите и презентације непокретних културних добара и у сврху ревитализације природних станишта;
- 2) конверзија шумских површина тј. превођење алохтоних шумских површина у аутохтоне, као и превођење изданаких у високе шуме;
- 3) редовно сузбијање инвазивних врста на местима где њихова експанзија угрожава подмладак аутохтоне вегетације;
- 4) санација деградираних шумских екосистема;
- 5) изградња објеката (инфо центар, сувенирница, билборда и др.) који имају функцију презентације заштићеног природног добра;
- 6) реконструкција, санацију и адаптацију стамбених и економских објеката пољопривредних домаћинстава;
- 7) хортикултурно уређење и постепена замена декоративних старих јединки дендрофлоре врстама које су аутохтоне, према пројектно-техничкој документацији (у дворишту цркве).

Члан 5.

Споменика природе „Борачки крш” поверава се на управљање Јавном предузећу „Србијашуме” (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје и подручје заштитне зоне; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја и заштитне зоне о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Управљач је дужан да изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности и регистрација удружења у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 6.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Споменика природе „Борачки крш”, спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштићеног подручја, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља Министарству најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, Министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става 6. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социоекономског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 7.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Споменика природе „Борачки крш”.

Правилник се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 8.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Споменика природе „Борачки крш”, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите I, II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије, изврши идентификацију граница Споменика природе „Борачки

крш” на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

На операт, односно записник о утврђивању граница из става 2. овог члана, сагласност даје министарство надлежно за послове просторног планирања.

Границе утврђене, описане и верификоване на начин прописан у ст. 2. и 3. овог члана, сматраће се меродавним у свим стварима које се тичу спровођења ове уредбе.

Члан 9.

Управљач је дужан да заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Споменика природе „Борачки крш”, у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 10.

Управљач доноси и доставља Министарству на сагласност акт о накнади за коришћење заштићеног подручја Споменика природе „Борачки крш”, најкасније у року од 90 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Акт из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 11.

Средства за спровођење Плана управљања Споменика природе „Борачки крш”, обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 12.

Планови, програми и основе из области рударства, енергетике, саобраћаја, шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде и туризма и других делатности од утицаја на природу, а који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Споменика природе „Борачки крш”, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања из члана 9. ове уредбе.

Планови, програми и основе из става 1. овог члана, доносе се уз предходну сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине.

Члан 13.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:

У Београду, 2018. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК